

Monika Nawrot-Borowska
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Edukacja domowa jako jedna z ofert kształcenia

Sprawozdanie z konferencji
w Zielonej Górze

Dnia 7 grudnia 2013 roku w Zielonej Górze odbyła się Konferencja „Edukacja domowa jako jedna z ofert kształcenia”. Organizatorem spotkania był Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Podyplomowe Studia Logopedia i Terapia Pedagogiczna Uniwersytetu Zielonogórskiego. Nad całością organizacji konferencji czuwały dr Katarzyna Kochan oraz dr Ewa M. Skorek.

Konferencja zgromadziła zarówno społeczność naukowców zajmujących się edukacją domową, praktyków – edukatorów domowych, jak i szerokie grono osób zainteresowanych tą alternatywną formą edukacji. Obrady poprzedził koncert uczennicy edukacji domowej, Zofii Wojtachy. Rozpoczęcia konferencji dokonała Dziekan WPSiNZ UZ dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbałec, prof. UZ.

Całość obrad skupiona była wokół trzech kręgów tematycznych. Część pierwsza dotyczyła teoretycznych podstaw edukacji domowej, druga historycznych i prawnych warunkowań edukacji domowej, część trzecią poświęcono edukacji domowej w praktyce.

W części pierwszej, prowadzonej przez prof. dr. hab. Marię Jakowicką, wygłoszono pięć referatów. W pierwszym wystąpieniu prof. dr. hab. Krysztyna Ferenz z Uniwersytetu Wrocławskiego mówiła o wykształceniu jako wartości w systemie społecznym i indywidualnym oraz atrybucie osoby. Dr Paweł Walczak z Uniwersytetu Zielonogórskiego referował temat etycz-

nego aspektu edukacji, zaś dr Marek Budajczak z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu przybliżył słuchaczom inną formę edukacji alternatywnej, jaką jest *anschooling*. Dr Anna M. Eleonora z Uniwersytetu w Katanii, choć nieobecna fizycznie na spotkaniu konferencyjnym, za pomocą prezentacji materiału filmowego zaprezentowała wykład poświęcony świadomości społecznej jako kompetencji społecznej w kontekście edukacji domowej. Wystąpieniem zamykającym część pierwszą obrad plenarnych był referat autorstwa dr Marii Bogdanowicz z Uniwersytetu Gdańskiego i dr Ewy Skorek z Uniwersytetu Zielonogórskiego poświęcony edukacji domowej sławnych dyslektyków w perspektywie biograficznej.

W drugiej części, moderowanej przez prof. dr hab. Krystynę Ferenz, podobnie jak w części pierwszej, wygłoszonych zostało pięć referatów. Prof. Krzysztof Jakubiak z Uniwersytetu Gdańskiego opowiadał o przemianach rodziny i wychowania w Europie Zachodniej i Polsce w czasach nowożytnych, dr hab. Kazimierz Puchowski (Uniwersytet Gdański) przybliżył słuchaczom specyfikę i organizację edukacji domowej w dawnych wiekach, zaś dr Monika Nawrot-Borowska z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy mówiła o nauczaniu domowym na terenie ziem polskich w okresie zaborów. Dr Katarzyna Kochan z Uniwersytetu Zielonogórskiego swoje wystąpienie poświęciła podręcznikom wykorzystywanym w edukacji domowej dawniej i współcześnie. Ostatni referat w drugiej części obrad dotyczył ewolucji podstaw prawnych edukacji domowej we współczesnej Polsce, a wygłoszony został przez mgr Klaudię Kochan, doktorantkę PAN.

W trzeciej części, poświęconej edukacji domowej w praktyce, moderatorem była dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec, prof. UZ. Wygłoszonych zostało siedem referatów. Dwa pierwsze pozwoliły dokonać porównania specyfiki edukacji domowej w Polsce z innymi krajami europejskimi – dr Augusto Gamuzza z Uniwersytetu w Katanii prezentował specyfikę edukacji domowej we Włoszech, zaś dr Ieva Margevica-Gringberga z Uniwersytetu Łotewskiego w Rydze mówiła o edukacji domowej na Łotwie. Kolejne wystąpienia odnosiły się do doświadczeń z zakresu edukacji domowej wielu stron uczestniczących w jej organizacji i realizacji – dyrektora szkoły, wyrażającego zgodę na realizację obowiązku kształcenia poza szkołą, rodzica – edukatora domowego, kuratora oświaty, dyrektora poradni psychologiczno-pedagogicznej, wreszcie samego ucznia – *homeschoolersa*. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Korzeczniku opowiadała o edukacji domowej z perspektywy dyrektora szkoły, Mgr Łukasz Wojtacha, ze Stowarzyszenia Edukacji w Rodzinie poruszył problem „edukator domowy – nauczyciel czy moderator procesu edukacyjnego?”, zaś mgr Bogna Ferensztajn, Lubuski Kurator Oświaty prezentowała edukację do-

mową w województwie lubuskim. Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zielonej Górze – mgr Elżbieta Nowak omówiła wskazania i przeciwwskazania do edukacji domowej. Część trzecią obrad plenarnych zakończyło, niezwykle ciepło przyjęte przez publiczność wystąpienie ucznia edukacji domowej, Jakuba Wojtacha, który opowiedział słuchaczom o swoich „living books” według teorii Charlotte Mason.

W ostatniej części spotkania zaprezentowano materiał filmowy przygotowany przez studenckie Koło Naukowe „Info Arche” z Zielonej Góry (pracujące pod opieką dra hab. M. Furmanka prof. UZ i mgra K. Stanikowskiego), prezentujący wywiady z dziećmi „homeschoolersami”. Po prezentacji multimedialnej odbyła się dyskusja panelowa pt. „Edukacja domowa w praktyce”, której moderatorką była mgr E. Wozowczyk-Leszko (Radio Zachód). Wśród uczestników panelu byli zarówno praktycy-educatorzy domowi, dyrektorki szkół, do których zapisane są dzieci uczące się w domach, dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zielonej Górze, rodzice dzieci zainteresowani edukacją domową oraz publiczność. Odpowiedzi na szereg pytań, które pojawiały się podczas panelu pozwoliły uzyskać zainteresowanym wiedzę na temat wielu kontrowersyjnych zagadnień dotyczących organizacji edukacji domowej w praktyce.

Podsumowania i zamknięcia konferencji dokonała jedna z organizatorek, dr Katarzyna Kochan, mówiąc o współczesnych szansach i zagrożeniach edukacji domowej.